

deze begaafde schrijfster nog, „'n Decennium", verschenen in dit tijdschrift in 1915? Sindsdien zag men hier en daar alleen een kort verhaal van haar. En nu dan deze fantasie betreffende een ouden, zeer plechtigen en gewichtigen professor in de medicijnen, lang geleden gestorven, maar toch nog prompt herkenbaar voor wie zich zijn markante figuur bewegend en sprekend te binnen brengen kunnen.

Deze groote man, de „beroemdste clinicus van Europa", heeft in zijn jonge jaren amoureuus verkeerd met een beeldmooi jodinnetje — maar heeft haar laten loopen om zich te kunnen verbinden met de dochter van zijn leermeester en om zelf op deze wijze de zoo zeer gewenschte carrière te maken. Welnu, vele, vele jaren later herkent hij op een zijner ziekenzalen de oogen van zijn Rosa in die van haar kleindochtertje. En deze herkenning is voldoende om zijn geheele gewoontelevens te veranderen, hem te doen inzien hoezeer hij tot nog toe voor den schijn heeft geleefd, hoe het schoonste en heerlijkste hem, den rijken en beroemden, is ontsnapt. O, maar hij zal nog goed maken wat goed te maken valt! Hij zal het vierjarige Roosje redden — ofschoon hijzelf, in zijn wetenschappelijke geschriften, haar ziekte ongeneeslijk heeft verklaard — hij wil die oogen nu nooit meer kwijt! En hij, de alweter, de ongenaakbare, zoekt, denkt, werkt, lijdt, komt er toe zich te vernederen voor zijn vroeger geminachte collega's. Vergeefs! Het kind sterft. En ook zijn eigen leven, in plaats van eindelijk op te bloeien, gaat hopeloos verwelkt te gronde.

Men ziet: een pleidooi, het honderdduizendste, voor echte, zuivere liefde als het schoonste dat ons gegeven kan worden, een waarschuwing, een aansporing, die schoonheid toch vast te houden, haar nimmer op te offeren voor geld en eer, voor wat dan ook! Het honderdduizendste pleidooi — toch weer ontroerend, omdat het goed en met echten drang en overtuiging geschreven werd, met geest en levendigheid ook en talent van typeering. Mevrouw Soewarno (nog mejuffrouw van der Kaaden toen zij haar *D e c e n n i u m* schreef) is er door haar lange bijna-zwijgen niet op achteruit gegaan, integendeel. Zij is vlugger, vlotter, maar niet ondieper geworden, zij heeft de hoofdzaken in wereld en leven beter leeren onderscheiden; haar roman is boeiend en de moeite waard, zij het dan dat men zich, zuiver litterair gesproken, wel veel grooter prestaties denken kan. Als mevrouw Soewarno dan nu weer door wil gaan met schrijven, zal zij goed doen haar taal en stijl eens geducht onder handen te nemen. Al op de eerste pagina van haar boek leest men dezen volzin, waarvan bijna ieder woord bedenkelijk, zéér bedenkelijk is, onjuist of ondoordacht: „In de propvolle zaal heerschte de opgewonden, verwachtingsvolle drukte als voor een veelbesproken première". Er is veel van dit soort moois — ofschoon de vaart van het verhaal verderop stellig zuiverend en bijna reddend werkt.